КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 5–9 КЛАСАХ
Розроблено відповідно до загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів
(додаток до наказу МОН України №722 від 04.05.2026)

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою вияву вмінь
Початковий	**1**	сприймає окремі відомості про мовні одиниці, правила й норми; розпізнає окремі слова, форми, речення або фрагменти тексту; намагається відповідати на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускаючись суттєвих змістових, логічних і мовних помилок	виконує частину простих мовних дій за наданим зразком: списує, підкреслює, добирає окремий приклад, розпізнає мовну одиницю; створює окремі слова, словосполучення чи речення; численні помилки істотно ускладнюють виконання завдання	долучається до виконання мовних і мовленнєвих завдань лише за безпосередньої участі вчителя; потребує постійних підказок, покрокового пояснення та зовнішнього контролю	реагує на запитання або звернення переважно після спонукання; дає короткі, часто неповні відповіді; майже не підтримує навчального діалогу й не враховує думок інших	виявляє предметні вміння в окремих випадках
	2	розпізнає частину вивченої мовної інформації; визначає окремі очевидні ознаки мовних одиниць; знаходить частину явно поданої інформації в тексті; відповідає на прості запитання, допускаючи змістові, логічні та мовні помилки	виконує прості вправи за точним зразком: вставляє окремі букви / форми, добирає приклади, установлює найпростіші відповідності; створює короткі речення за опорою; застосовує правила непослідовно	працює лише за значної допомоги вчителя; потребує постійного зовнішнього контролю, нагадування алгоритму та корекції більшості дій	відповідає на звернення після спонукання; висловлює окремі думки простими реченнями; у діалозі переважно пасивний / пасивна, не завжди реагує по суті	виявляє предметні вміння в окремих випадках

	3	відтворює за зразком частину правила, визначення або навчальної інформації; розпізнає вивчені мовні явища в типових прикладах; знаходить окремі факти в тексті; відповідає на прості запитання, припускаючись помилок	виконує прості мовні вправи й елементи розбору за алгоритмом; за опорою створює кілька змістово пов'язаних речень; частково застосовує вивчені орфографічні, пунктуаційні, лексичні та граматичні норми	виконує завдання за зразком із допомогою вчителя; потребує періодичного зовнішнього контролю; самостійно виправляє лише окремі очевидні помилки	підтримує короткий діалог за запитаннями; висловлює просту думку за опорою, але рідко ініціює комунікацію; реагує на думки інших переважно після спонукання	виявляє предметні вміння в окремих випадках
Середній	**4**	відтворює основні відомості про вивчені мовні явища; визначає тему нескладного тексту, знаходить явно подану інформацію й відповіді на прості запитання; розрізняє основні ознаки вивчених мовних одиниць	виконує типові репродуктивні мовні завдання за зразком / алгоритмом; застосовує вивчені правила в найпростіших випадках; створює коротке висловлення за планом, допускаючи порушення логіки та мовні помилки	долучається до роботи з допомогою вчителя; виконує частину завдання самостійно, складніші дії — після підказки; потребує допомоги під час самоперевірки	включається в навчальну комунікацію з ініціативи інших; відповідає не завжди повно й по суті; бере формальну участь в обговоренні мовних і текстових завдань	виявляє предметні вміння епізодично
	5	застосовує основну мовну інформацію в знайомих ситуаціях; визначає тему й окремі ключові думки тексту; класифікує мовні одиниці за запропонованими ознаками; формулює окремі запитання за змістом	виконує репродуктивні вправи за алгоритмом; застосовує правила в типових прикладах; створює зв'язне висловлення за планом, передає основну думку, частково враховує мету та ситуацію спілкування; виправляє окремі помилки після вказівки	працює з допомогою або під керівництвом учителя; частину типового завдання виконує самостійно; у разі утруднення звертається по допомогу	підтримує діалог, ініційований іншими; формулює прості запитання й відповіді; висловлює власну думку, але аргументує її неповно; взаємодіє переважно пасивно	виявляє предметні вміння епізодично
	6	застосовує знання про мовні одиниці, правила й норми в типових ситуаціях; визначає основну інформацію в тексті, установлює прості смислові зв'язки; формулює уточнювальні запитання; частково пояснює мовні явища	виконує частково-пошукові мовні завдання за зразком / алгоритмом; пояснює вибір написання, форми слова або розділового знака в типових випадках; створює переважно зв'язне висловлення, частково аргументує думку; за алгоритмом редагує окремі недоліки	працює під загальним керівництвом учителя; виконує визначені дії самостійно, за потреби звертається по допомогу; здійснює частковий самоконтроль	підтримує діалог, ставить уточнювальні запитання; висловлює й частково пояснює власну позицію; виявляє готовність до взаємодії, хоча не завжди діє активно	виявляє предметні вміння епізодично

Достатній	**7**	самостійно знаходить потрібну інформацію в запропонованих текстах / джерелах; визначає тему, основну думку, ключові слова; розпізнає, класифікує й порівнює вивчені мовні одиниці; перетворює інформацію за зразком	виконує окремі дослідницькі мовні завдання за узгодженим алгоритмом; застосовує мовні норми в типових ситуаціях; виконує мовні розбори; створює достатньо змістовне, логічне висловлення; редагує текст за визначеними критеріями	переважно самостійно виконує типові завдання, користуючись опосередкованою допомогою; добирає відомий алгоритм; контролює основні етапи власної роботи	долучається до обговорення, висловлює власну позицію, ставить запитання; співпрацює під час парної / групової роботи, хоча ініціативу виявляє не завжди	виявляє предметні вміння постійно в типових ситуаціях
	8	зіставляє й порівнює мовну та текстову інформацію за заданими ознаками; розрізняє основну й другорядну інформацію; установлює закономірності в мовному матеріалі; перетворює текстову інформацію в план, схему, таблицю та навпаки	виконує типові дослідницькі завдання; порівнює мовні явища, обґрунтовує застосування норм; створює логічне, послідовне, структуроване висловлення відповідно до мети й ситуації; самостійно вдосконалює окремі компоненти тексту	самостійно організовує виконання типового завдання; за потреби користується довідковими джерелами або консультацією; визначає власні дії та здійснює самоперевірку	долучається до комунікації, за потреби ініціює її; порівнює позиції учасників; аргументує власну думку; бере активну участь у спільному пошуку мовного або комунікативного рішення	виявляє предметні вміння постійно в типових ситуаціях
	9	аналізує інформацію з різних текстів / джерел; установлює причинно-наслідкові та смислові зв’язки; розрізняє факти, судження й аргументи; аналізує мовні одиниці в контексті, їхні функції та взаємозв’язки	виконує типові дослідницькі та окремі частково-пошукові завдання; обирає з-поміж запропонованих спосіб розв’язання мовної проблеми; створює цілісне аргументоване висловлення; доречно використовує мовні засоби; самостійно редагує текст	самостійно виконує типові й окремі ускладнені завдання; обирає відомий спосіб дії, контролює та коригує результат; допомоги потребує лише в окремих нетипових випадках	активно долучається до комунікації та може її ініціювати; аналізує позиції інших, розвиває їхні ідеї; порівнює власні думки з думками інших і наводить аргументи	виявляє предметні вміння постійно в типових ситуаціях
Високий	**10**	узагальнює мовну й текстову інформацію з різних джерел; формулює самостійні висновки; установлює системні зв’язки між мовними явищами; пояснює функціонування мовних одиниць у різних контекстах	виконує дослідницькі та окремі творчі завдання; обирає з відомих доцільні способи розв’язання мовних і комунікативних проблем, пропонує альтернативи; створює змістовні, логічні, аргументовані висловлення; свідомо добирає й редагує мовні засоби	самостійно планує виконання більшості завдань; аналізує власні навчальні дії, коригує стратегію та результат; ефективно працює в типових і окремих нетипових ситуаціях	ініціює комунікацію, конструктивно реагує на думки інших; пропонує ідеї, обстоює їх аргументами; допомагає організувати спільну роботу над текстом або мовною проблемою	виявляє предметні вміння системно в типових і нетипових ситуаціях

	11	оцінює мовну й текстову інформацію з різних джерел за наданими критеріями; аналізує достовірність, повноту, доречність і мовне оформлення; критично аналізує мовні явища та порівнює різні способи вираження думки	виконує дослідницькі й творчі завдання; пропонує різні способи розв’язання мовних проблем і реалізує їх; створює самостійні, переконливі, стилістично доречні висловлення; аргументовано редагує й удосконалює власні та запропоновані тексти	самостійно планує, організовує й контролює навчальну діяльність; обґрунтовує власні мовні рішення; аналізує результат і вносить доцільні корективи	активно ініціює та підтримує комунікацію; оцінює власну позицію й позиції інших; розвиває думки співрозмовників, конструктивно аргументує та надає змістовний зворотний зв’язок	виявляє предметні вміння системно в типових і нетипових ситуаціях
	12	самостійно оцінює й інтегрує інформацію з різних джерел; виявляє суперечності, підтекст і способи мовного впливу; досліджує мовні явища в типових і нетипових контекстах, установлює закономірності, висуває й обґрунтовує припущення	виконує дослідницькі та творчі завдання високого рівня; пропонує різні способи розв’язання нестандартних мовних і комунікативних ситуацій та аргументує вибір; створює оригінальні, цілісні, переконливі, стилістично й мовно доречні висловлення; здійснює глибоке редагування	усвідомлено й самостійно діє в нестандартних ситуаціях; оцінює можливі способи виконання, прогнозує результат; обґрунтовує, аналізує й оцінює власні навчальні дії та планує подальше вдосконалення мовної компетентності	ініціює, планує й спрямовує продуктивну комунікацію; формує власну лінію аргументації, оцінює позиції інших; допомагає досягти спільного рішення та надає конструктивний зворотний зв’язок	виявляє предметні вміння системно в типових і нетипових ситуаціях